

Sufražetkinje

Errico Malatesta

1913.

Pun tuge i ganuća vraćam se s pogreba Emilije Davison,¹² „umrle za ženska prava”, kako čitamo na pogrebnim barjacima.

Ženska prava! Za to je vjerovala da se bori jedna mučenica koja je cijelu sebe posvetila borbi za žensko pravo glasa napuštajući udobnosti povlaštene pozicije, žrtvujući studije i omiljene vježbe. Ona je godinama ustrajala, puna smjelosti i inicijative, u gerilskoj borbi koju sufražetkinje vode kako bi privukle pažnju javnosti na svoj zahtjev i kako bi prisilile parlament da ga ispuni. Više su je puta zatvarali, vodila je štrajk glađu, mučili su je prisilnim hranjenjem te je jedanput teško ozlijeđena tijekom pokušaja samoubojstva koje je počinila misleći da je „potrebna jedna velika tragedija kako bi svoje zatvorske drugarice spasila od mučenja”. Najzad je ostavila život u jednom smjelom činu propagande, preporučujući svojim drugaricama u trenutku smrti da ustraju u borbi.

Kao Emilija Davison, za ženska prava vjeruju da se bore i sve one herojske djevojke, sve one velikodušne žene, mlade i stare, koje se nepokolebljivo izlažu podsmijehu budala, šalama i projektilima pozlaćenih zlotvora koje potiče i podržava policija, progonima i mučenjima koje im zadaje licemjerna i zla vlast koja se ne usuđuje ostaviti ih da umru od gladi već ih muči do mjere da ugrozi njihov život ili im zauvijek uništi zdravlje.

Vjeruju da se bore za žensku stvar jer bi, prema njima, osvajanje prava glasa trebalo osloboditi robinje koje u radionici zarađuju sušicu i nadnicu uz koju gladuju, za bolne majke koje ne mogu hraniti svoju dječicu, potlačene supruge koje trpe nasilje surovoga muža, zapuštenice koje se prostituiraju bilo dajući se prolaznicima za koranicu kruha, bilo ulazeći bez ljubavi u brak s muškarcem koji ih može izdržavati – te dati svima ekonomsku neovisnost i dostojanstvo slobodne osobe.

Ipak, one samo otvaraju put političarkama koje vrebaju kako bi profitirale od njihovih žrtava i nasamarile glasačice kao „obične muškarce”.

Tužne li ljudske tragedije! Žene ulaze u povijest... ulaze istim krivudavim putem, punim iluzija i zamki, kojim koračaju i muškarci.

Mi ne možemo biti uz njih. Njihov zahtjev, kojemu se autoritarne partije svih vrsta ne mogu suprotstaviti ničim osim brutalnom silom, ne može izdržati kritiku koju mu upućuju anarhisti.

Od ostvarenja prava glasa one očekuju emancipaciju svojega spola, iako je to isto pravo očigledno bilo i jest nemoćno emancipirati spol koji ga već posjeduje.

One protestiraju da žene nisu dužne biti poslušne zakonima koje su stvorili muškarci, a ipak žele pravo da zajedno s muškarcima donose zakone koji će naravno biti nametnuti i onima koji nisu sudjelovali u njihovom stvaranju.

Iako ono što sufražetkinje žele, odnosno pravo da sudjeluju u nominiranju zakonodavaca, svakako je beskorisna i loša stvar, pokret koji one vode lijep je primjer volje i žrtve koji dokazuje da metoda često ima više praktičnoga značenja od samoga cilja.

Posezanjem za direktnom akcijom i ilegalnim sredstvima, sufražetkinje su u kratkome vremenu uspjele žensko pravo glasa učiniti gorućim pitanjem koje ni jedna engleska vlada neće više moći ignorirati i koje će uskoro morati biti riješeno u njihovu korist: one su vladu jednoga od najmoćnijih imperija stavile u najneugodniji položaj, strgnule su masku s lica licemjernih *liberala* i parlamentarnih *laburista*, ismijale su i pregazile zakone, pokazale su kako se u službi ideje može prekršiti pravo vlasništva bez izlaganja sumnji u pokvarene namjere. Iako nisu revolucionarke

¹ Tjednik *Volontà* (volja) počeo je izlaziti 8. lipnja 1913., gotovo dva mjeseca prije Malatestina povratka u Anconu iz Londona. *Volontà* će postati glavni Malatestin alat propagande te jedan od najutjecajnijih anarhističkih časopisa u doba neposredno prije Prvog svjetskog rata.

² Emily Davison (1872. – 1913.), engleska sufražetkinja, poginula 8. lipnja 1913. od posljedica ozljeda zadobivenih četiri dana prije na hipodromu Epsom tijekom utrke konja poznate kao The Derby. Davisonova je uletjela na stazu s namjerom da zakači sufražetsku zastavu za jednog od konja, te je doživjela fatalni udarac konja kralja Georgea V.

u punom smislu riječi, one revoluciji čine određenu uslugu, jer radništvu daju primjer smjelosti koji se neće izgubiti.

Svakako je bolno vidjeti toliko entuzijazma, žilavosti i rada potraćene na toliko rđav cilj kao što je pravo glasa, kada pomislimo da bi ta energija učinila ogroman korak za ljudsku emancipaciju kad bi bila dovedena među radnice da ih potakne i podrži u direktnoj borbi protiv iskorištavanja i tlačenja. Ali kako grditi žene zbog njihove greške kad su one tek ušle u javni život, dok istu grešku čini većina muškaraca koji već više od stoljeća uzaludno eksperimentiraju s pravom glasa, općim ili ograničenim?

Mi, dakle, kritiziramo zabludu tih žena kako bismo ih naveli da vode jednu bolju bitku, ili kako bi se one, u svim slučajevima, jednoga neizbježnog dana mogle pokajati i prisjetiti svih razočaranja i izdaja.

Ali hvalimo njihovu predanost i njihovu hrabrost, i od njih se učimo vjeri koju čine čvrsta volja i goruća nada, jedinoj vjeri koja može dovesti do velikih pobjeda.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Errico Malatesta
Sufražetkinje
1913.

Volontà (Ancona) 1, br. 3 (22. lipnja 1913.)
Prevela i uredila: Mia Gonan. Preuzeto iz: Errico Malatesta, *Ni demokrati ni diktatori*. Odabrani
spisi 1884.- 1930. DAF, Zagreb 2022.

anarhisticka-biblioteka.net